

A levél szerzője ismeretlen (feltételezés szerint Apollós). A címzettjei: számunkra ismeretlenek, nem említ a levél gyülekezeti tagokat a nevükön, mégis ismerősök lehetnek: a helyzetük, a problémáik, a küzdelmeik miatt, mert ezeket mi is ismerjük. Zsidókeresztyének az I. században. Még megvan a jeruzsálemi templom, a levél címzettjei jól ismerik az áldozatok rendjét, jól tudják, hogy miért kell azokat rendszeresen bemutatni, miért mutatja be a főpap is évről évre az engesztelő áldozatot. Megismerték Krisztust, aki az igazi Főpap és az igazi, egyetlen áldozat. Ő az, akiről Isten ígéretei szólnak, akire mutatnak az áldozatok. Elhitték, hogy Ő Isten Fia, a Messiás, és ezzel nem mondanak ellent a „régi hitnek”, az ígéreteknek, hanem megerősítik azokat. A zsidóság másik része elutasítja Jézust, kiközösíti azokat, akik benne hisznek. Másképpen tanítanak az Írásokból, másképpen értelmezik Isten ígéreteit, nem jutnak el Jézushoz (esetleg tudatosan kerülnek).

Megjelenik a kísértés: a kétféle irányt egyesíteni. „Hiszen mi mégiscsak oda tartozunk, hátha tehetünk valamit azért, hogy elfogadjanak.” De Jézus arról beszélt, hogy „a zsinagógákból kizárnak titeket”. Ha arra törekszenek, hogy elfogadják őket, azzal lelépnek Jézus követésének az útjáról. – Ezért íródott ez a levél: egy hosszú óvás, figyelmeztetés és biztatás, kezdve azzal, hogy „figyeljünk a (Krisztustól és Krisztusról) hallottakra, hogy el ne sodródjunk”. Ezért beszél részletesen arról, hogy ki Jézus: hatalmasabb az angyaloknál, Ő a Fiú, aki „szenvedéseiből tanulta meg az engedelmességet, és így örök üdvösség szerzője lett”; Ő az örökkévaló Főpap, Ő ül a kegyelem trónusán (4,16), Óhoz járulhatunk bizalommal.

Ugyanakkor figyelmeztet: ez az elemi tanítás, és Krisztus nem azt akarja, hogy itt álljunk meg. „Ennyi idő után már tanítóknak kellene lennetek, és mégis titeket kell tanítani az alapokra” (5,12). Miért? Mert az alapok is veszélyben vannak? Ha Krisztust és valami mást (pl. a régi vallásosságunkat, vagy azt a vágyunkat, hogy „elfogadjanak”) egyszerre akarjuk követni, akkor igen.

Az alap arra való, hogy építsenek rá. A kegyelem, amit elfogadtunk, arra kötelez, hogy „törekedjünk a tökéletességre” (6,1): arra, hogy a „célunk megfelelő” legyünk, hogy Isten tanítani, vezetni és használni tudjon minket, hogy mimiattunk (ahogy élünk, amit teszünk) Őt dicsőítsék. Aki ezt nem akarja, aki abban él, hogy hol kételkedik abban, hogy kegyelmet kapott, hol pedig „visszaszerzi a bizonyosságot”, az nincs jó helyen, nincs biztonságban, és nem felel meg Isten céljának. Ne nyugodjunk bele, ha itt tartunk! „Járuljunk bizalommal a kegyelem királyi székéhez”, hogy Krisztus ebből is ki akar menteni, tovább akar vezetni – és mi is akarjuk ezt! Ha nem akarjuk, akkor az Ő akaratának állunk ellen. Veszélyes...

„Felöletek... jobbat gondolunk, ami üdvösséggel jár.” A „jobb” az, hogy ti már elindultatok az úton, Krisztus követésében. Megismertétek ennek az örömét, áldásait és a nehézségeit is. Nem a szakadék szélén vagytok, mert Krisztus már elvezetett onnan, ezért nincs okotok a félelemre. Ti már építtetek az alapra – értékes dolgokat, „aranyat, ezüstöt, drágakövet” (1Kor 3,12), olyan cselekedeteket, amelyekre Isten is emlékezik, „mert nem igazságtalan”. Olyan cselekedeteket, amelyek hitből származnak. Például: „szolgáltatok és szolgáltok a szenteknek” olyanoknak, akik szintén Jézus Krisztust követik, és akiket ugyanúgy bántanak, ahogyan titeket. „Nem álltatok a rosszat akaró többség mellé” (2Móz 23,2), hanem vállaltatok a közösséget Krisztus tanítványaival és így magával Krisztussal. Ezt csak hitből tudtátok megtenni. „A foglyokkal is együtt szenvedtetek, vagyontok elrablását is örömmel fogadtátok” (10,34). Ezek is hitből fakadó cselekedetek, amelyekre Isten is emlékezik, és jó, ha mi is emlékezünk és hálát adunk értük Istennek, Aki elkészítette őket (Ef 2,10). Isten cselekedetei (amiket bennünk végez, amiket hitből teszünk meg) megerősítenek bennünket abban, hogy jó úton haladunk,

bátorítanak, hogy ezen menjünk tovább, és „ugyanazt az igyekezetet tanúsítsuk mindvégig”, mert reménységünk van.

Ennek a reménységnek Isten ígérete az alapja, ezért biztosan beteljesedik. De „hit és türelem által” lehet örökölni, így lesz személyesen a miénk.

Ábrahám példája: a hit azzal kezdődött, amikor „hitt Istennek, és ez igazságul tulajdoníttatott neki”. Ebből származott a türelem, amivel várta, hogy fia legyen, aki által Isten majd nagy néppé teszi. Nekünk is erre a hitből fakadó türelemre van szükségünk. Vannak még ígérek, aminek várunk a beteljesedésére, pl. „testünk megváltására” (Róm 8,23), Krisztus napjára, amikorra Isten „elvégzi, amit bennünk elkezdett” (Fil 1,6). Ezeknek az az alapja, ami már beteljesedett: az, hogy Krisztus meghalt értünk, ezzel megnyitotta az utat „a kárpít mögé”, az Atyához; hogy feltámadt és most a mennyben esedezik értünk; hogy elküldte Szentlelkét, hogy tanítson, bátorítson és vezessen. Mindent megadott, ami megtart minket Krisztusban és elvezet az Atyához. Tőlünk csak a hitet és a türelmet várja: „ne legyetek restek, hanem kövessétek azokat...”, mert voltak és ma is vannak ilyenek, akik végigjárták ezt az utat, és „öröklük az ígéreteket”.

Zsid 10,38–39

„Az én igaz emberem pedig hitből fog élni, és ha meghátrál, nem gyönyörködik benne a lelkem.” De mi nem a meghátrálás emberei vagyunk, hogy elveszünk, hanem a hitéi, hogy életet nyerjünk.